

मृडीको वासिष्ठः। अग्निः। बृहती, ४-५ उपरिष्ठाज्योतिः, ४ जगती वा।

समिद्धश्चित्समिध्यसे देवेभ्यो हव्यवाहन।

आदित्यै रुद्रैर्वसुभिर्न आ गहि मृळीकाय न आ गहि ॥ १०.१५०.०१

देवेभ्यः- देवताभ्यः। हव्यवाहन- चरुपुरोडाशध्यानभावनादिहव्यवाहक। समिद्धः- उद्दीपितः सन्। समिध्यसे- उद्दीपयसि। आदित्यैः- अखण्डप्रकृतिजैः। रुद्रैः- वेगशक्तिभिः। वसुभिः- शरणभूतैः सम्पद्भूतैर्वा देवैः। आ गहि- आगच्छ। मृळीकाय- आनन्दाय। नः- अस्मान् प्रति। आ गहि- आगच्छ ॥१॥

इमं यज्ञमिदं वचो जुजुषाण उपागहि।

मर्तासस्त्वा समिधान हवामहे मृळीकाय हवामहे ॥ १०.१५०.०२

इमम्- एतम्। यज्ञम्। इमम्- एतम्। वचः- मन्त्रम्। जुजुषाणः- सेवमानः। उपागहि- आगच्छ। मर्तासः- मर्त्या वयम्। त्वा- भवन्तम्। समिधानः- उद्दीपयन्तः। हवामहे- आह्वयामः। मृळीकाय- आनन्दाय। हवामहे ॥२॥

त्वामु जातवेदसं विश्ववारं गृणे धिया।

अग्ने देवाँ आ वह नः प्रियव्रतान्मृळीकाय प्रियव्रतान् ॥ १०.१५०.०३

त्वाम्- भवन्तम्। जातवेदसम्- जातविद्यम्। विश्ववारम्- सर्वैर्वरणीयम्। धिया- बुद्ध्या। गृणे- स्तौमि। अग्ने- पावक सर्वभूतहितक्रतो। नः- अस्मदर्थम्। मृळीकाय- आनन्दाय। प्रियव्रतान्- प्रेमव्रतान्। देवान्। आवह ॥३॥

अग्निर्देवो देवानामभवत्पुरोहितोऽग्निं मनुष्याः ऋषयः समीधिरे।

अग्निं महो धनसातावहं हुवे मृळीकं धनसातये ॥ १०.१५०.०४

अग्निः । देवानां देवः- देवाधिदेवः । पुरोहितः- प्रत्यक्षहितकारको आर्त्विज्यं कुर्वाणो वा । अभवत् ।
मनुष्याः- मानवाः । ऋषयः- क्रान्तदर्शिनः । अग्निम् । समीधिरे- समुदीपयन्ति । महः- महतः ।
धनसातौ- धनसम्भजने । अग्निम् । हुवे- आह्वये । मृलीकम्- आनन्दकरम् । धनसातये हुवे ॥४॥

अग्निरत्रिं भरद्वाजं गविष्ठिरं प्रावन्नः कण्वं त्रसदस्युमाहवे ।

अग्निं वसिष्ठो हवते पुरोहितो मृलीकायं पुरोहितः ॥ १०.१५०.०५

अग्निः । अत्रिम्- स्वोपासकम् । भरद्वाजम्- अतिथ्यर्थमन्नं भरन्तम् । गविष्ठिरम्- ज्ञाने स्थिरम् ।
नः- अस्माकम् । कण्वम्- मन्त्रविदम् । त्रसदस्युम्- चोरभावनाबाधकम् । आहवे-
आवरणैर्वृत्रैर्जनिते युद्धे । प्रावत्- प्रकर्षेण अरक्षत् । अग्निम् । वसिष्ठः- चित्तवृत्तिस्तम्भकरः । वस
निवासे । पुरोहितः- ऋत्विक् । मृलीकाय- आनन्दाय । हवते- आह्वयति ॥५॥